

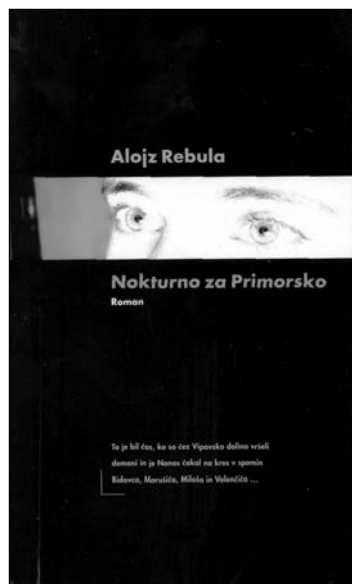
ljena v večnega Boga ... v večni Božji mir ...

Moj otrok, le spi ... Marija je pri naju ... Glej ... prihajajo ... prihajajo ...

Lenart Rihar

Alojz Rebula: Nokturno za Primorsko

Celje, Trst: Mohorjeva
družba, 2005.

»A če je to res, potem nič ni pomembnejše od večnosti, nič ni večje, nič dragocenejše...«

Rebula nas s svojim tokratnim romanom popelje na ozemlje Primorske. Časovni

okvir zgodbe je postavljen v leta fašizma, druge svetovne vojne in v čas povojnega nasilja komunizma. Vsa dogajanja tistega ponorelega sveta se v romanu zgostijo v zavesti enega človeka – duhovnika Florijana Burnika. Vanj Rebula polaga vprašanja, ki so tisti čas vznemirjala celotni slovenski narod. Za Florijana so vsi problemi tistega sveta hkrati preizkušnja osebne vere v Boga in Cerkev.

Florijan Burnik je sprva kaplan v vipavskem Borovju. Tu se njegov mlad, živ in dinamičen značaj, o katerem govori že samo ime (florus – cvetoč, krasen; Burnik – buren, vihrav, burja), sooči z likom župnika Melhiorja Galanta. Ta je že starejši in na dileme časa odgovarja mirnejše in bolj galantno. Florijan gori za vero in slovenstvo. Zadržanost Vatikana do slovenske narodne katastrofe ga pripelje v versko krizo. Je Cerkev, ki odstavi nadškofa Sedeja in za naslednika postavi italijanskega nacionalista, še Kristusova? Ali je ob vseh strahotah sveta mogoče, da je Bog ljubezen? Verski dvom Florijan razreši z obiskom Terezije Neumann, stigmatiziranke na Bavarskem. Odtlej lažje prenaša udarce tega sveta. Kot kaplana ga kmalu začne spremljati nova skušnjava – ženska. Povrh vsega mikavna Italijanka. Ta spremlja velik del njegove nadaljnje zgodbe, vendar on tej skušnjavi ne podleže.

Zaradi svojega narodnoslovenskega delovanja je kmalu konfiniran v Italijo. V izgnanstvu ga tare materialna stiska, samota in hrepenenje po domači Primorski. Ko je spuščen, odide v Gradež za pomočnika. Tu naveže stike z malopoznano OF, ki se mu zdi prava organizacija vsenarodnega upora. Kmalu se vrne na Primorsko, kjer oskrbuje odročno Sv. Jedrt. S partizani goji vse tesnejše stike in jih začne natančneje spoznavati. Vse bolj jasno mu je, da komunizem goji sovraštvo do vere, v ozadju OF pa zasluti partijo. Med vojno se v njegovem župnišču vrstijo obiski raznih vojaških skupin, on pa večino časa razmišlja o verskih vprašanjih.

Florijana še pred koncem vojne doleti nova preizkušnja – prepeljan je v Dachau. Ko se vrne v »osvobojeno« domovino, je ta sovražna do njega, ker je pač duhovnik. Na steni župnišča ga čaka napis: »Smrt izdajalcem slovenskega naroda!«. Tudi če sam ne vodi nikakršne borbe proti socializmu, ga le-ta vodi proti njemu kot duhovniku. Neke nedelje, ko se vrača s podružnice, se ne vrne več domov.

Roman prikazuje težke čase dvajsetega stoletja. Kljub temu da se zgodba konča z ubojem, iz romana veje pozitivna miselnost. Florijan je zvesto predan svoji veri in jo živi navkljub težkim zunanjim okoliščinam. Vipavska

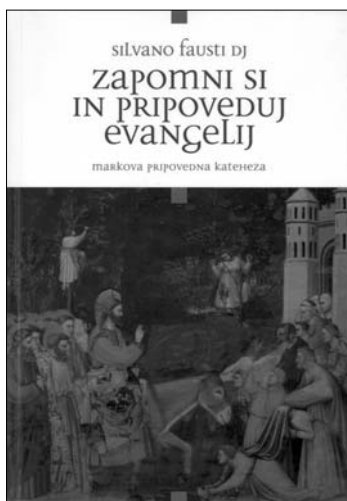
dolina, sicer lepa in bogata kot Kanaanska dežela, trpi vsa ta leta zaradi krutega nasilja človeških rok. Svet je prostor, kjer se bije bitka med dobrim in zlim, med Bogom in Satanom. Iz knjige diha vseprisotno občutje večnega, absolutnega, božjega ... Pozitivno sporočilo tega romana je prav Florijanova zgodba, ki je nekoliko podobna zgodbi Jezusa. Florijanovo življenje priča o tem, da ni nič pomembnejšega od večnosti. Drug velik poudarek velja slovenstvu, ki pa je vpeto v širši evropski kontekst. V romanu se srečamo s stihom Danteja, s francoskimi katoliškimi misleci, z nemškim novinarjem, z latinskimi citati ...

Besednjak je zelo bogat – kraško sočen. Zgodba vleče bralca iz strani v stran. Na nekonflikten, pripovedujoč način roman sooči slovenskega bralca s problematiko polpretekle zgodovine, ki je še nismo razčistili. Zato bi bila knjiga lahko primerno maturitetno čtivo. Tudi za mnoge slovenske »izobražence« bi bila več kot potrebna. Z zastavljanjem širših človeških in civilizacijskih vprašanj pa postane roman zanimiv za slehernika – tudi za tujca. Prijetno branje.

Matej Matija Kavčič

**Silvano Fausti DJ:
Zapomni si in
pripoveduj
evangelij
Markova pripovedna
kateheza**

Celje: Mohorjeva družba, 2005, str. 464; prevedla Mihaela Kavčič; ISBN 961-218-566-2.

Med posameznimi evangelisti je tudi na Slovenskem največkrat komentiran prav Markov evangelij (glej F. Rozman, *Marko*, Ljubljana, 1987; K. Stock, *Jezus - veselo oznanilo*, Maribor, 2000; J. Plevnik, *Evangelij po Marku*, Dravljje, 2005). Ob večjem zanimanju za vprašanja "zgodovinskega Jezusa" in literarno-narativnih metod raziskovanja teologije prve Cerkve je bila tudi Markovemu evangeliju priznana pomembna zgodovinska, literarna in teološka enkratnost. Klasična teza zgodovinsko-kritične eksegeze, da je

Markov evangelij zgolj zbirka t. i. »predmarkovskega« izročila o Jezusovem življenju in delu in sam ne premore nekega samostojnega teološkega koncepta, je bila prepričljivo dopolnjena. Os procesa razodevanja temeljnega oznanila drugega evangelija je razkrivanje Jezusove resnične identitete, ki ni potekalo nekonfliktno. Pri urejanju izročila se Marko izkaže kot izvrsten kerigmatični pripovednik, ki ne prikazuje Jezusove mesijanske resničnosti zgolj z različnimi kristološkimi nazivi, temveč izpostavlja preko Jezusovega učenja in delovanja predvsem njegovo osebo. Pri tem ne daje kratkih in direktnih odgovorov na temeljna vprašanja, temveč ohranja celotni proces "kristološkega tipanja" oziroma nastajanja prve evangeljske kerigme. To je hkrati najmočnejši dokaz o primarnosti Markovega poročila o Jezusovem življenju in nauku. Razkrivanje resnice o Jezusovi osebi in njegovem poslanstvu, ki se korak za korakom razvija skozi celoten evangelij, se dogaja v konkretnem času in prostoru ter se sooča z izzivi konkretnih ljudi in tradicij. Z izsledki narativne analize Markovega evangelija se gradi celostno integrativna kristologija, ki močnejše izpostavlja človekovo soočenje z odrešenjskim Božjim posegom v Jezusu Kristusu.

Pomemben prispevek k razvoju narativne in integra-